

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raideliikennelain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raideliikennelain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 38/2022 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raideliikennelain muuttamisesta (HE 38/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raideliikennelain muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 38/2022 vp) täydentämisestä (HE 57/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- liikenneneuvos Risto Saari, liikenne- ja viestintäministeriö
- päällikkö Kaisa Sainio, Liikenne- ja viestintävirasto
- lakimies Marko Sillanpää, Rautatiealan sääntelyelin
- osastonjohtaja Magnus Nygård, Väylävirasto
- viestintäjohtaja Tatu Tuominen, VR-Yhtymä Oy
- toimitusjohtaja Juha Hakavuori, Fenniarail Oy
- hankejohtaja Jari Pylvänäinen, Fintraffic Raide Oy
- Pohjoismaiden yhteiskuntajohtaja Rogaciano Cavadas Kaipainen, Metsä Group
- toimitusjohtaja Ilkka Seppänen, Operail Finland Oy
- myyntijohtaja Antti Korhonen, Škoda Transtech Oy
- johtaja Juha Palokangas, Stora Enso Oyj
- tehtaanjohtaja Teija Kankaanpää, Yara Suomi Oy
- kauppapolitiikan asiantuntija Timo Tolonen, Metsäteollisuus ry
- puheenjohtaja Teppo Järnstedt, Raideammattilaiset JHL ry
- puheenjohtaja Tero Palomäki, Rautatiealan Unioni RAU ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- UPM-Kymmene Oyj
- Suomen Satamaliitto ry

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

- Yhteinen Toimialaliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Liikenneturva

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys HE 38/2022 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi raideliikennelakia niin, että lakiin lisättäisiin eräitä uusia säännöksiä ja lisäksi tehtäisiin muita teknisluonteisia tarkistuksia. Lakiin lisättäisiin säännökset kalustoyksikön siirtolupaa koskevista vaatimuksista. Siirtolupa edellytettäisiin esimerkiksi sellaisen kalustoyksikön huoltoon liittyvältä liikennöinniltä tai muulta välttämättömältä liikennöinniltä rataverkolla, jolle ei ole myönnetty kalustoyksikön markkinoillesaattamislupaa tai käyttöönottolupaa. Toinen keskeinen muutos koskisi erilaisia testi- ja pilottihankkeita koskevia vaatimuksia. Tällaisia olisivat autonomisen junaliikenteen sekä kaupunkiraideliikenteen rataverkon ja muun raideliikenteen rataverkon välillä näitä yhdistävän liikenteen testi- ja pilottihankkeet. Pykälän mukaiset lupavaatimusten helpotukset koskisivat myös liikkuvan laboratorion käyttämistä rataverkon testaukseen liittyvässä työssä. Esitys toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitetta, jonka mukaan Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä. Esitys tukee myös valtioneuvoston periaatepäätöstä liikenteen automaation edistämisestä.

Raideliikennelain kapasiteetin jakamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin nykyistä joustavamaksi niin, että rataverkon haltija voisi varsinaisen tiukasti aikataulutetun kapasiteetin haku- ja jakoprosessin jälkeen jakaa jäljelle jäänyttä tai palautettua ratakapasiteettia nykyistä joustavammin. Lisäksi raideliikennelakiin tehdään eräitä muita teknisluonteisia unionilainsäädännön edellyttämiä muutoksia, jotka tulisi saada voimaan mahdollisimman pian.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2022.

Hallituksen esitys HE 57/2022 vp

Tällä hallituksen esityksellä ehdotetaan täydennettäväksi 7.4.2022 eduskunnalle annettua hallituksen esitystä laiksi raideliikennelain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi raideliikennelain 80 §:ää niin, että pykälässä sallittaisiin Suomessa toimivien metsäteollisuuden yritysten tai näiden Venäjällä toimivien tytäryritysten omistamien aikaisemmin vain kansainvälisen liikenteen puutavarakuljetuksiin käytettävien vaunujen käyttö myös Suomen sisäisissä puutavarakuljetuksissa. Lisäksi jos Suomessa toimiva lastinantaja on tehnyt Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa eli käytännössä Baltian maissa toimivan vaunukaluston haltijan kanssa pitkäkestoisen vuokrasopimuksen kalustoyksiköiden käytöstä Suomen sisäisissä kuljetuksissa, puutavarakuljetuksiin tarkoitetun kaluston käyttö olisi mahdol-

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

lista Suomen sisäisissä kuljetuksissa. Esityksen mukainen sääntely olisi määräaikainen poikkeusmenettely ja sen tarkoituksena on helpottaa tilannetta, johon metsäteollisuudessa on jouduttu sen jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukraina. Venäjä on kieltänyt raakapuun viennin Euroopan unionin alueelle ja raakapuuta on tuotu Suomeen sellaisilla kalustoyksiköillä, joiden käyttö on Euroopan unionilainsäädännön ja raideliikennelain nojalla rajattu nykyisellään vain kansainvälisiin rautatiekuljetuksiin. Koska nykyisessä tilanteessa on pulaa kotimaisesta puutavarakuljetuksiin tarkoitettuista kalustoyksiköistä ja kansainvälisiä puukuljetuksia on korvattava kotimaisen raakapuun kuljetuksilla, olisi välttämätöntä saada lisäkalustoa metsäteollisuuden tarvitsemiin Suomen sisäisiin puutavarakuljetuksiin. Poikkeusmenettely olisi voimassa 31.12.2026 saakka. Poikkeusmenettelystä voitaisiin kuitenkin luopua ennaikaisesti, jos metsäteollisuuden välttämättömiin puutavarakuljetuksiin löydetään pysyvämpi ratkaisu. Tällaisia olisivat esimerkiksi, jos Euroopan unionilainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä puutavarakuljetuksiin sopivia kalustoyksiköitä saadaan riittävästi Suomen sisäisiä puutavarakuljetuksia varten taikka Ukrainan kriisiin löydetään sellainen diplomaattinen ratkaisu, joka mahdollistaisi sen, että EU:n ja Venäjän toisilleen asettamista pakotteista voidaan asteittain luopua. Jos poikkeusmenettelystä luovuttaisiin nyt ehdotettua aikaisemmin taikka poikkeusmenettelyn määräaikaa olisi syytä jatkaa nyt ehdotetusta, siitä annettaisiin eduskunnalle uusi hallituksen esitys.

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on antanut sille hyväksyntänsä.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

(1) Valiokunta on yhdistänyt hallituksen esityksen HE 38/2022 vp ja sitä täydentävän hallituksen esityksen HE 57/2022 vp käsittelyn ja käsitellyt molempia esityksiä samanaikaisesti.

(2) Täydentävän hallituksen esityksen HE 57/2022 vp 80 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi aiemmin kansainvälisessä liikenteessä käytetyn kaltaisten OSJD/GOST-standardin mukaisten puutavarankuljetusvaunujen käytöstä väliaikaisesti Suomen sisäisessä liikenteessä.

Puutavarakuljetusten kalustotarve

(3) Puutavaran Venäjän tuonnin keskeydyttyä metsäteollisuuden yrityksillä on selkeä lisääntynyt tarve kotimaisen puutavaran kuljetuksiin, joihin käytettävissä oleva EU-standardien mukainen vaunukalusto ei saadun selvityksen mukaan riitä. Toimitusepävarmuudet ja kuljetustarpeen kasvu kotimaassa edellyttävät välttämättä metsäteollisuuden puukuljetuksiin soveltuvan juna-vaunukaluston riittävää saatavuutta.

(4) Puukuljetuksilla on myös kansantaloudellisesti olennainen merkitys, joten valiokunta jakaa hallituksen esityksessä esille tuodun näkemyksen kiireellisen väliaikaisen ratkaisun tarpeesta Suomen metsäteollisuuden yritysten toimintaedellytysten varmistamiseksi. Käsillä olevassa tilanteessa valiokunta pitää näin ollen välttämättömänä, että OSJD/GOST-standardin mukaisten puutavaravaunujen käyttö mahdollistetaan esityksen mukaisesti väliaikaisesti Suomen sisäisissä kuljetuksissa.

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

Kemikaalikuljetusten kalustotarve

(5) Asian käsittelyn yhteydessä on tuotu esille, että kemianteollisuudella on kalustotarpeen osalta osittain vastaavanlainen tilanne kuin metsäteollisuudella. Erityisesti tämä koskee maan sisäisten ammoniakkikuljetusten tarvitseman vaunukaluston riittämättömyyttä jatkossa. Saadun selvityksen mukaan kalusto näihin kuljetuksiin voitaisiin vuokrata ETA-alueen sisältä. Ammoniakin tuotannolla ja kuljetusten toimivuudella on kerrannaisvaikutuksia mm. maatalouteen, elintarviketeollisuuteen ja kaivosteollisuuteen. Näin ollen valiokunta pitää välttämättömänä, että myös kemianteollisuuden Suomen sisäisissä kuljetuksissa tarvitseman vaunukaluston saatavuus voidaan turvata väliaikaisesti. Valiokunta on tehnyt esitykseen tätä koskevan muutoksen, jonka mukaan puutavarakuljetusten lisäksi OSJD/GOST-standardin mukaisia säiliövaunuja voidaan vuokrata ETA-alueelta ja käyttää väliaikaisesti maan sisäisiin kemikaalikuljetuksiin.

(6) Valiokunta pitää tärkeänä, että tässä erittäin poikkeuksellisessa tilanteessa teollisuuden vaunukaluston riittävyttä ja teollisuuden tarpeita seurataan erittäin tiiviisti jatkossa.

Kaluston turvallisuus

(7) OSJD/GOST-standardin mukaista vaunukalustoa on käytetty Suomen rataverkolla pitkään yhdysliikenteen kuljetuksissa, ja saadun selvityksen mukaan tilastojen perusteella ei ole nähtävissä erityisiä turvallisuushaasteita. Asiantuntijakuulemisessa kyseisen vaunukaluston turvallisuudesta on kuitenkin esitetty myös tästä poikkeavia näkemyksiä ja tuotu esille myös huoli esityksen vaikutuksista kotimaiseen vaunukaluston tuotantoon.

(8) Valiokunta korostaa, että se pitää raideliikenteen turvallisuutta erittäin tärkeänä. Valiokunta pitää näin ollen välttämättömänä, että sääntelyn mm. turvallisuuteen ja rataverkkoon liittyviä vaikutuksia seurataan tiiviisti ja varmistetaan, että vaunukaluston huolto, varaosien saanti ja kunnossapito pystytään järjestämään asianmukaisesti. Valiokunta pitää hyvänä ehdotusta työryhmän perustamisesta seuraamaan esityksen mukaista väliaikaista toimintamallia ja sen vaikutuksia.

Sääntelyn väliaikaisuus

(9) Valiokunta korostaa OSJD/GOST-standardin mukaisen vaunukaluston käyttöä Suomen sisäisissä kuljetuksissa koskevan sääntelyn ja järjestelyn väliaikaisuutta ja toteaa, että teollisuuden vaunukalustotarpeet tulee mahdollisimman pian ja viimeistään lakimuutoksen voimassa olon päättymiseen mennessä pystyä täyttämään EU-standardien mukaisella vaunukalustolla.

Esityksen hyväksymismenettelystä

(10) Valiokunta on yhdistänyt hallituksen esitykseen HE 38/2022 vp ja täydentävään hallituksen esitykseen HE 57/2022 vp sisältyvät lakiehdotukset ja ehdottaa, että yhdistetty lakiehdotus hyväksytään muutettuna.

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

80 §. Venäjän federaatiosta saapuvat kalustoyksiköt. Asian käsittelyn yhteydessä tuotiin esille, että myöskään kemianteollisuudella, ja erityisesti ammoniakkikuljetusten kotimaan kuljetusten hoitamiseen, ei ole jatkossa saatavilla riittävästi säiliövaunukalustoa. Valiokunta on näin ollen täydentänyt 80 §:n 6 momenttia siten, että se mahdollistaa myös kemianteollisuuden välttämättä tarvitseman OSJD/GOST-standardin mukaisen säiliövaunukaluston vuokraamisen Euroopan talousalueelta ja niiden käytön väliaikaisesti Suomen sisäisissä kemikaalikuljetuksissa.

186 c §. Testi- ja pilottihankkeita koskevat vaatimukset. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että pykälän perusteluissa on kuvattu testi- ja pilottihankkeen viivästymistä koskevia menettelyjä ja vaatimuksia, joita ei kuitenkaan ole kaikilta osin sisällytetty ehdotettuun pykälään. Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 4 momentti, jossa lain tasolla selkeytetään noudatettavia menettelyjä tilanteissa, joissa testi- tai pilottihanketta on tarve jatkaa alun perin suunniteltua pidempään. Uuden momentin myötä ehdotetun pykälän 4 momentti siirtyy 5 momentiksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esityksiin HE 38/2022 vp ja HE 57/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

raideliikennelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan raideliikennelain (1302/2018) 186 §,

muutetaan 3 §:n 5 momentti, 15 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta, 80 §:n 1 momentti, 117 §, 140 §:n 4 momentti, 148 §:n 1 momentti, 165 §:n 1 momentti, 187 §:n 1 momentti, 189 §:n otsikko ja 192 §:n 13 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 80 §:n 1 momentti laissa 1254/2020 ja 192 §:n 13 momentti laissa 1507/2019, sekä

lisätään 80 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1254/2020, väliaikaisesti uusi 6 ja 7 momentti sekä lakiin uusi 186 b ja 186 c § ja 189 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1254/2020, uusi 5 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

3 §

Soveltamisalan rajaukset

Kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijaa koskevat 21 luvun lisäksi 165—167, 170—174, 177—180, 183 sekä 186 a—189 §.

15 §

Rautatiejärjestelmän turvallisuuden ja yhteentoimivuuden valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo:

3) että rautatieliikenteen harjoittajat ja rataverkon haltijat toimivat turvallisuusjohtamisjärjestelmiensä ja turvallisuuden hallintajärjestelmiensä mukaisesti ja että nämä järjestelmät ovat 10, 11 ja 30 §:n mukaisia;

5) varautumista poikkeusoloihin sekä häiriötilanteisiin rautatiejärjestelmässä varmistaa, että rautatieliikenteen harjoittaja ja rataverkon haltija toteuttavat turvallisuusjohtamisjärjestelmässään kuvaamiaan menettelyjä, 171 § 1 momentissa tarkoitetut toiminnanharjoittajat laativat valmiussuunnitelman sekä toteuttavat sen mukaisia toimenpiteitä häiriötilanteissa;

80 §

Venäjän federaatiosta saapuvat kalustoyksiköt

Venäjän federaatiosta saapuvilla Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettävillä kalustoyksiköillä on oltava Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä käyttöönottolupa. Virasto myöntää käyttöönottoluvan sellaisille kalustoyksiköille ja kalustoyksikkötyypeille, joilla on Venäjän federaatiossa tai muussa rautatieliikenteen yhteistyöjärjestöön (OSJD, Organisation for Co-operation of Railways) kuuluvassa valtiossa, jäljempänä *OSJD-jäsenvaltio*, voimassa oleva käyttöönottolupa tai siihen rinnastettava lupa. Kalustoyksiköillä saa liikennöidä ainoastaan Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä. Kalustoyksikköjä koskevista vaatimuksista määrätään suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS 85/2016) ja sen nojalla tehdyssä liikenne- ja viestintäministeriön ja Venäjän federaation liikenneministeriön välisessä sopimuksessa (SopS 87/2016) ja sen liitteissä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, OSJD-alueelle rekisteröityjä puutavara- ja säiliökuljetuksiin tarkoitettuja kalustoyksiköitä saa käyttää myös Suomen sisäisiin puutavara- ja kemikaalikuljetuksiin, jos kalustoyksikön omistaja on Suomessa toimiva yritys tai yhteisö, Suomessa toimivan yrityksen kokonaan omistama kolmannessa maassa toimiva tytäryritys taikka Suomessa toimiva lastinantaja on tehnyt pitkäaikaisen vuokrasopimuksen Euroopan talousalueelle sijoituneen vaunukaluston omistajan kanssa kaluston käytöstä.

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on yhteistyössä rautatieyritysten, kalustoyksiköiden omistajien ja lastinantajien kanssa seurattava tarvetta jatkaa 6 momentissa tarkoitettua poikkeusmenettelyä ja poikkeusmenettelyn vaikutuksia rautatieturvallisuuteen, rataverkkoon ja rautatiemarkkinoiden toimivuuteen sekä tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi.

117 §

Ratakapasiteetin hakeminen

Ratakapasiteettia on haettava rataverkon haltijalta kutakin aikataulukautta varten aikaisintaan 12 kuukautta ja viimeistään kahdeksan kuukautta ennen aikataulukauden voimaantuloa. Uutta ratakapasiteettia tai ratakapasiteetin muutosta voidaan hakea säännöllistä liikennettä varten myös ratakapasiteetin jakamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen.

Jos 1 momentissa tarkoitettua säännönmukaisen kutakin aikataulukautta koskevan ratakapasiteetin haku- ja jakoprosessin jälkeen rataverkon haltijalla on ylimääräistä ratakapasiteettia jaettava, rataverkon haltija voi käynnistää täydentävän ratakapasiteetin haku- ja jakomenettelyn. Rataverkon haltijan on julkaistava verkkoselostuksessaan tällaista täydentävää ratakapasiteetin haku- ja jakomenettelyä koskevat menettelytavat ja sitä koskeva aikataulu.

Jos ratakapasiteetin hakija ja rataverkon haltija ovat tehneet 116 §:ssä tarkoitettua puitesopimuksen ratakapasiteetin käytöstä, ratakapasiteettia on haettava kyseisen sopimuksen mukaisesti.

Jos rataverkon haltija edellyttää ratakapasiteetin hakijalta 126 §:ssä tarkoitettua ratakapasiteetin varausmaksua tai vakuuksia ratakapasiteettia haettaessa, rataverkon haltijan on ilmoitettava tästä 131 §:ssä tarkoitettua verkkoselostuksessaan.

Tarkemmat säännökset ratakapasiteetin hakemisesta ja hakuajoista sekä rautatieliikenteen aikataulukaudesta ja niihin liittyvistä määräajoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Ratakapasiteetin hakija voi hakea valtion rataverkon haltijalta ratakapasiteettia myös Euroopan talousalueen kansainvälistä rautatiereittiä varten.

140 §

Ratamaksun perusmaksun alennukset ja korotukset

Rataverkon haltija saa periä korotettua maksua myös rataverkon uudistamisesta tai parantamisesta aiheutuneiden investointikustannusten kattamiseksi.

148 §

Sääntelyelimen päällikkö

Valtioneuvosto nimittää sääntelyelimen päällikön viideksi vuodeksi kerrallaan. Sääntelyelimen päällikön kelpoisuusvaatimuksena on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

perehtyneisyys rautatieliikenteen toimialaan tai muuhun verkkotoimialaan ja virkaan kuuluviin tehtäviin.

— — — — —

165 §

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittaminen

Rautatieliikenteen harjoittajan, rataverkon haltijan, 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan ja kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle niiden tietoon tulleista onnettomuuksista ja vaaratilanteista. Kaupunkiraideliikenteen osalta ilmoitusvelvollisuus koskee vakavia onnettomuuksia ja muita kuin yleiseltä merkitykseltään vähäisiä metro- ja raitieliikenteen onnettomuuksia ja vaaratilanteita.

— — — — —

186 b §

Lupa liikkua rataverkolla kalustoyksikön siirtämiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää määräaikaisen luvan liikkua rataverkolla sellaisen kalustoyksikön siirtämiseksi, jolla ei ole 61 tai 62 §:ssä tarkoitettua markkinoille saattamislupaa eikä 79 §:ssä tarkoitettua käyttöönottolupaa. Lupa voidaan myöntää enintään kymmeneksi kuukaudeksi. Tässä pykälässä tarkoitettu siirtolupa ei voi koskea oikeutta harjoittaa kaupallista liikennettä.

Hakijan on siirtoluvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle hakemuksen yhteydessä suunnitelma kalustoyksikön siirrosta sekä toimenpiteistä, joilla varmistetaan turvallisuus rautatiejärjestelmässä. Lisäksi hakemuksen liitteenä on oltava sen rataverkon haltijan lausunto, jonka rataverkolla kalustoyksikön siirto on tarkoitus toteuttaa. Siirtoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että rautatiejärjestelmän turvallisuus ei vaarannu siirron johdosta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi sisällyttää siirtolupaan rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan rautatiejärjestelmän turvallisuus.

Mitä 56 §:ssä säädetään kiinteän rakenteellisen osajärjestelmän käyttöönottoluvan peruuttamisesta, koskee myös tämän pykälän nojalla myönnettyä lupaa.

186 c §

Testi- ja pilottihankkeita koskevat vaatimukset

Rataverkon haltijan, rautatieliikenteen harjoittajan, kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijan ja kaupunkiraideliikenteen harjoittajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jos niiden tarkoituksena on käynnistää rataverkolla tai sen osalla ilman kuljettajaa tapahtuvan autonomisen junaliikenteen tai rataverkon ja kaupunkiraideliikenteen rataverkon yhdistävää liikennettä koskeva testi- tai pilottihanke. Rataverkon haltijan tai rautatieliikenteen harjoittajan on myös ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jos rataverkolla käytetään liikkuvaa laboratoriota tai

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

muuta kalustoa radan testaukseen liittyvään työhön ja sen edellyttämään liikkumiseen. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen hankkeen aloittamista.

Liikenne- ja viestintävirastolle on 1 momentin mukaisen ilmoituksen yhteydessä toimitettava testi- tai pilottihanketta tai radan testausta koskeva suunnitelma. Suunnitelman on sisällettävä tiedot hankkeesta ja sen vastuutahoista, hankkeen toteutusaikataulusta sekä toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että hanke ei vaaranna rautatiejärjestelmän turvallisuutta. Jos ilmoituksen tekijä on muu kuin rataverkon haltija, ilmoitukseen on sisällytettävä myös lausunto siltä rataverkon haltijalta, jonka rataverkolla testi- tai pilottihanke on tarkoitus käynnistää.

Jos ilmoitus on puutteellinen, Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä varattava ilmoittajalle tilaisuus täydentää ilmoitustaan kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kahta viikkoa lyhyempi.

Jos hanketta on tarvetta jatkaa alkuperäisessä suunnitelmassa esitettyä pidempään, hakijan on tehtävä uusi ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle tai jatkettava toimintaa normaalina rautatieliikenteen harjoittamisena, jolloin liikennöinnin on täytettävä kaikki tämän lain mukaiset liikennöinniltä edellytetyt vaatimukset. Uuden ilmoituksen yhteydessä on myös täydennettävä ilmoitukseen liitettävää suunnitelmaa ainakin siltä osin kuin se koskee hankkeen aikataulua. (Uusi)

Kun Liikenne- ja viestintävirastolle on ilmoitettu 1 momentissa tarkoitetusta testi- tai pilottihankkeesta tai liikkuvan laboratorion tai muun liikkuvan kaluston käyttämisestä radan testaukseen liittyvään työhön ja sen edellyttämään liikennöintiin, tällainen liikkuminen suljetulla rataverkolla voidaan järjestää 18 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

187 §

Oikaisuvaatimusmenettely

Liikenne- ja viestintäviraston 21—23, 26—28, 36, 41, 50, 52, 55—58, 63 ja 64, 66—68, 70, 74—80, 82, 85, 154, 156, 164, 186 b ja 186 c §:n mukaiseen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä ja joka tapauksessa kahdessa kuukaudessa oikaisuvaatimuksen vastaanottamisesta.

189 §

Viranomaisten oikeus luovuttaa ja vastaanottaa tietoja

Jos Suomessa toimiluvan ja turvallisuustodistuksen saanut rautatieyrittäjä tai muu rautatieliikenteen harjoittaja toimii myös toisessa ETA-valtiossa tai toisessa ETA-valtiossa toimiluvan ja turvallisuustodistuksen saanut rautatieyrittäjä tai muu rautatieliikenteen harjoittaja toimii Suomessa, Liikenne- ja viestintävirastolla on tietojen salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus luovuttaa EU-lainsäädännön edellyttämän valvonnan kannalta välttämättömiä luvan hallintaa ja voimassaoloa koskevia tietoja toiselle ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja EU-virastolle sekä vastaanottaa niiltä vastaavia tietoja.

Valiokunnan mietintö LiVM 6/2022 vp

192 §

Siirtymäsäännökset

Rautatieyrityksen, joka vastaa myös rataverkon hallinnasta, on järjestettävä rataverkkonsa 104—107, 109 ja 111 §:ssä edellytetyllä tavalla viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2023.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 80 §:n 6 ja 7 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2026.

Helsingissä 25.5.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula